

4. ODRŽIVI POVRATCI, PRAVA MANJINA I NJIHOVIH PRIPADNIKA

“Članovi svih zajednica moraju da budu u mogućnosti da potpuno učestvuju u privrednom, političkom i društvenom životu Kosova, i ne smeju se suocavati sa pretnjama svoje bezbednosti i blagostanja bezobzira na svoju etnicku pripadnost. Sve ozbeglice i raseljeni koji se zele vratiti na Kosovo moraju biti u mogućnosti da to i urade u bezbednosti i dostojanstvu.”

Nasilje pocinjeno u toku 17-20 Marta 2004 je dramatično promenilo postojeću realnost u pogledu napretka u procesu povratka i u ostvarivanju veće zaštite prava etnickih zajednica. Svi ovi napadi usmereni prema pripadnicima etnickih zajednica su doveli do situaciju u kojoj 4.100 pojedinca su bili raseljeni u okviru od samo nekoliko dana i proces povratka prethodno raseljenih lica je bio sveden na nulu. Oko 800 kuća, javnih zgrada i religioznih objekata koji su pripadali etnickim zajednicama bili su uništeni ili bar značajno oštećeni. Mnoge etnicke zajednice postale su ponovo izolirane enklave iziskujući stalnu KFOR-ovu i UNMIK-ovu prisutnost kako bi osigurali svoju zaštitu.

U sticaju ovih oštih promena, pristup u ostvarivanju standarda koje se odnose na održiv povratak i prava pripadnika etnickih zajednica, moraju biti revidirani i sustinski promenjeni. Tačnije, napor PISG-a izgraditi 'društveni ugovor' sa manjinskim zajednicama na Kosovu je pretrpio ozbiljnu digresiju i novi pristup o kreiranju tolerantne sredine gde prava svih ljudi na Kosovu bi bili jednako zaštićeni je preko potreban. Pre nego se predje na adresiranje plana implementacije o standardima koji je postojao pre 17. Marta, nekoliko osnovnih aktivnosti usmerenih prema ostvarivanju novonastalim hitnim potrebama moraju se postaviti kao prioritarna pitanja. PISG je preuzela obaveznu na sebe da masovno i brzo rekonstruirati imovinske štete nastale tokom skorasnjeg nasilja. Jedna takva kampanja se mora efektivno i transparentno realizirati, uključujući etnicke zajednice koje su bile najugrožene u toku pocinjenog nasilja. I šta više, ovakav jedan korak mora odraziti ne samo rekonstrukciju zgrada, a šta je samo pocetni i ključni korak, nego i ponovnu izgradnju veze poverenja između Vlade i njenih poverenika iz svih etnickih zajednica. Vladini

službenici na svim nivoima vlasti moraju se angazirati u sistematskim naporima o promoviranju pomirenja, izgradnju tolerantnosti između Albanske zajednice na Kosovu i osudu svih onih koji su ohrabрили ili potpomogli nasilje usmereno prema pripadnicima drugih zajednica. PISG se isto tako mora ograditi svoje prošlosti, a preko sprovođenju istrage i sankcioniranje sve one centralne, ministarske i opštinske vlasti i vodje političkih partija koji su, preko javnih izjava i aktivnosti, pridoneli počinjenom nasilju usmerenom prema predstavnike manjinskih zajednica ili koji nisu uspjeli pravilno održati svoj vlastiti autoritet.

Zeljom odraziti sustinske promene koje moraju uslediti nakon nasiljem počinjenom u toku 17-20 Marta, plan o implementaciji standarda za održiv povratak i prava predstavnika manjinskih etničkih zajednica mora biti ponovo razmotren i iscelo revidiran. U pogledu ostalih standarda, UNMIK i PISG su zajedno proizveli početni plan (dostavljen u prilog) , a koji bi odrazio potrebe na Kosovu pre 17 Marta. Dok većina aktivnosti sadržanih u ovom planu ostaje od sustinskog značaja i danas, isti bi se trebao ponovno analizirati kako bi se obezbedilo da su predviđeni koraci adekvatno adresirani i da odražavaju sustinske promene neminovno potrebne u kreiranju održive životne sredine gde bi se svi predstavnici manjinskih zajednica mogli vratiti svojim kućama i živeti u sigurnosti.

1. ODRZIV POVRATAK I PRAVA PRIPADNIKA ETNICKIH ZAJEDNICA – REVIDIRANO NAKON 17 MART 2004

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Podržano od
SVI STANDARDI KOJI SE ODNOSI NA ODRZIVI POVRATAK I PRAVA PRIPADNIKA ETNICKIH ZAJEDNICA	1. PISG realizirat će sveobuhvatni program koji obezbeđuje celosnu rekonstrukciju svu imovinu unistenu u toku pocinjenog nasilja 17-20. marta 2004. Ovi napori uključice ugrozene etnicke zajednice u fazama procene, nabavke i realizacije projekta, a bice ostvarene u suradnju sa UNMIK-ovom Timu za Rekonstrukciju koji je osnovan s krajnim ciljem obezbediti tehnicku podrsku u naporima PISG-a. Program kompenzacije zrtava za gubitak licne imovine izgubljene u toku Martovskih nasilja bice takogje realiziran. PISG ce takogje raditi sa UN-ovim Timom na Kosovu oko preuzimanja odgovornosti za otklanjanje humanitarne stete nanesene raseljenim licama u toku nasilja pocinjenom 17-19 Marta.	KP, MJS, MFE,	Stub II/OCA, Stub IV, KPZ,	Proritetni projekti završeni zaključno 1 Juna 2004; Rekonstrukcija kuća zaključno 1 Septembra 2004; sve ostale rekonstrukcije zaključno 31 Decembra 2004
	2. PISG osigraće da su dovoljno sredstava obezbedjena kako za rekonstrukciju tako i za kompenzaciju gubitka licne imovine	KP, MFE	Stub II/OCA, Stub IV, KPZ	U toku 2004

	3. PISG ce hitno doneti i realizirati sveobuhvatan sistemski program koji ce za krajni cilj imati priblizavanje do Kosovskih Srba i ostalih manjinskih etnickih zajednica, a kako bi se ponovo izgradilo poverenje izmedju postojećih etnickih zajednica	KP, Ministarstva, Pretsednici Opstina i njihovi zamenici, CEOs, Opstinska Veka	Stub II, Stub II, KPZ	Poceti hitno
	4. PISG i lideri politickih partija sproved ce istrage i sankcionirat ce centralne, ministarске i opstinske sluzbenike, kao i lidere podracnih kancelarija politickih partija koji su, preko javnih izjava i aktivnosti, pridoneli pocinjenom nasilju usmerenom prema pretstavniku manjinskih zajednica ili koji nisu uspeali pravilno odrzati svoj vlastiti autoritet u toku 17-19 Marta 2004, ukljucujuci preporuke SPGS-a o otpustanja opstinskih veka i pojedinacnih opstinskih sluzbenika u slucaju da to bude opravdano potrebnim	KP, Ministarstva, Opstine, Lideri Politickih Partija	SPGS, KPZ, Stub II, Stub III	Istrage da budu sprovedene do 30 Aprila; Preporuke sastavljene i sankcije primenjene do 31 Maja 2004
	5. PISG i lideri politickih partija preuzece hitne mere da javno osude izjave stampanih i svih ostalih medija koji su pridoneli etnickom nasilju pocinjenom u toku 17-19 Marta, a ujedno ce podrzati i preporuke Privremenog Komesarijata za Medije u pogledu sprovedjenja istrage oko ovih izjava	KP, Ministarstva, Opstine, Lideri Politickih Partija	Stub II, Stub II, KPZ, DPI	Poceti hitno

	6. Zajednicki plan PISG-ja i UNMIK-a koji se odnosi na standardu o Odrzivom Povratku i Prava Pretstavnika Etnickih Manjina bice ponovno razmotren i hitno revidiran, a uzimajuci u vidu sustinske promene u drustvu tokom dogadjaja 17-19 Marta. Za vasu informaciju, pocetni UNMIK/PISG Plan o Implementaciji Odrzivog Povratka i Prava Pretstavnika Etnickih Manjina je dostavljen u Aneksu 1 ovog revidiranog Implementacionog Plana.	Zajednicka Radna Grupa za Realizaciju Odrzivog Povratka i Prava Pretstavnika Etnickih Manjina i Slobodu Kretanja		Poceti 1 Aprila 2004 I završiti 20 Maja 2004
--	--	---	--	---

ANEKS 1

Plan o Implementaciji Odrzivog Povratka i Prava Pripadnika Etnickih Zajednica (Pre 17 Marta 2004)

DA SE REVIDIRA (Pogledaj Akciju 6 gore)

1. ODRŽIVI POVRATAK

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
1. Opštine i ministarstva su u stanju da preuzmu odgovornost za povratak unutar svojih zajednica na način koji je u skladu sa svim evropskim standardima.	1.1 Strategija centralnih struktura za povratak, uključujući Kancelariju međuministarskog koordinatara za povratak, razvijena je radom komisije sastavljene od OPM-a, OCA-e, ORC-a i UNHCR-a, OSCE-a i OHCHR-a (U vezi sa diskusijom o predlogu KP za novo ministarstvo; i predviđene konsultacije sa EAR u vezi sa centralnim strukturama).	KP, ministarstva	Stub II,III KPZ, UNHCR,OHC HR, EAR	Odmah 2004.god

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	1.2 Sprovedena je dogovorena strategija o centralnim strukturama za povratak (čime će biti razjašnjen mandat Kancelarije međuministarskog koordinatora i definisane odgovornosti ministarstava), kao preporuka gore navedene komisije	KP, ministarstva	Stubovi II,III, KPZ, EAR, UNHCR	Odmah nakon razvijanja dokumeta strategije do decembra 2004.god U toku
	1.3 Kancelarija međuministarskog koordinatora za povratak ima adekvatna sredstva i osoblje za ostvarivanje svojih odgovornosti u okviru trenutnog mandata i mandat treba da bude razvijen kao deo dogovorene strategije za cntralne strukture za povratak.	KP, ministarstva	Stub II, KPZ , EAR	U toku inicijalno istrazivanje 03.06.04
	1.4 Svako ministarstvo ima centralnu osobu za pružanje podrške procesu povratka, i efikasno radi na sprovođenju svojih odgovornosti u skladu sa dogovorenim strategijom za centralne strukture za povratak.	KP, Ministarstva	Stub II, KPZ UNHCR	U toku ključna svrha osnovana do 30.04.04

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	1.5 Obezbediti da žene, predstavnici povratnika i interno raseljenih lica budu uključeni u donošenje odluka i planiranje povratka na svim nivoima.	KP, Savetodavni odbor za dobro upravljanje, ljudska prava i jednake polne mogućnosti ministarstva i opštine	Stub II , UNHCR	U toku
	1.6 Svaka opština (osim Glogovca) razvija opštinsku strategiju za povratak za 2004 i naredne godine, i te strategije su implementirane efektivno	predsednici opština, zamenici predsednika i GMS	Stub II (opštinski predstavnici, službenici za lokalne zajednice), Jedinice za regionalni povratak, KPZ, UNHCR	Strategija za 2004.god sacinjena do juna , ostale strategije do decembra svake godine U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	1.7 Svaka opština sa tekućim ili predviđenim povratkom uspostavila je i popunila MONTa Opštinskog službenika za povatak.	GMS opština	Stub II (opštinski predstavnici, službenici za lokalne zajednice), Regionalne jedinice za povatak, KPZ, UNHCR	jun 2004. god.
	1.8 Opštinske radne grupe i Skupstine opština uključujući opštinske direktorate pružaju stalnu i efikasnu podršku povratku u opštini, na nivou jednakom zahtevima za povatak i uključujući proporcionalni nivo resursa, kao i uključujući trenutno preuzimanje odgovornosti opštine za Opštinske radne grupe.	predsednici opština, dodatni zamenici predsednika, GMS, opštinski službenici za povatak, Skupstine opština uključujući opštinske direktorate	Sub II, opštinski predstavnici, Regionalne jedinice za povatak, KPZ, UNHCR Zajedno: ORG	U toku neprekidno prema učinku Opština predsedava probnim ORG-ama 31.08.04

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	1.9 Gde god je to neophodno, uspostavljene su namenske snage za rešavanje projekata individualnih organizovanih povrataka, koje funkcionisu efektivno (Task force sastanci raportiraju ORG-ama)	predsednici opština, dodatni zamenici predsednika	Stub II (opštinski predstavnici, službenici za lokalne zajednice), Regionalne jedinice za povratak, KPZ, UNHCR	U toku su Task force sastanci osnovani na osnovu pratećih projekata na RCG listi do 31.03.04
2. Povećava se broj opština gde ima održivih povrataka, uključujući i povećanje povrataka u urbane sredine, intenzitet povrataka je sveukupno ubrzan i bitno je smanjen nivo povrataka kojima nije udovoljeno.	2.1 Opštine podržavaju povratak preko lokalnih struktura gde god su potrebe za tim ustanovljene putem zahteva IRL-a.	opštine	Stub II (opštinski predstavnici), Regionalne jedinice za povratak, KPZ, UNHCR	U toku
	2.2 Svim povratnicima su blagovremeno obezbeđena sva dokumenta. Odgovorne strukture pružaju do krajnjih mogućnosti, povratnicima neophodnu dokumentaciju kako bi bili u mogućnosti da iskoriste svoje pravo na povratak.	Opštinske SZP	Stub II (opštinski predstavnici)	U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	2.3 Projekti za povratak su u saglasnosti za priručnikom za održivi povratak i razvijeni su i sprovedeni na svim lokacijama gde su potrebe za tim ustanovljene.	Međuministarski koordinator za povratak, opštine, NVO, udruženja raseljenih lica	Stub II (opštinski predstavnici), Regionalne jedinice za povratak, KPZ, UNHCR Zajedno: ORG	U toku
	2.4 Razvijeni i sprovedeni projekti povratka u urbanim sredinama koji obuhvataju i ponovno zaposedanje imovine. (Konceptna dokumentacija za najmanje 5 projekata pored onih koji su već u toku treba da bude razvijena do 15. marta)	Međuministarski koordinator za povratak, opštine, OSI, NVO, udruženja raseljenih lica, Policija	Stub II (opštinski predstavnici), Regionalne jedinice za povratak, KPZ, UNHCR Zajedno: ORG	U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	2.5 Mehanizmi za podršku održivom povratku efikasno i brzo pomažu individualnim povratnicima i povratku malih grupa, (uključujući BPRM-ov i UNHCR-ov program, kao i RRRF)a odgovornost za te mehanizme odmah preuzmaju opštine.	Međuministarski koordinator za povratak, opštine, UNHCR, UNDP, NVO	Pod.: Stub II (opštinski predstavnici), Regionalne jedinice za povratak, KPZ Zajedno: ORG	U toku
	2.6 Ako povratak nailazi na otpor na opštinskom ili lokalnom nivou, taj otpor se uklanja brzo i koordinisanom akcijom (uključujući dijalog).	opštinski organi, centralni organi (KP, Predsedništvo skupštine, Međuministarski koordinator za povratak, političke pratije), NVO	Stub II (opštinski predstavnici, službenici za lokalne zajednice, regionalni predstavnici), Regionalne jedinice za povratak, policija, KPZ, SPGS, UNHCR	U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	2.7 Pripadnici zajednica su tačno informisani o izgledima za povratak preko uspostavljenih kontakata sa odgovarajućim sližbenicima PIS.	opštine	Stub II (opštinski predstavnici, službenici za lokalne zajednice), Regionalne jedinice za povratak, KPZ, UNHCR	U toku
	2.8 Završeno je i distribuirano revidirano izdanje Priručnika za održivi povratak.. Izmene koje se reflektuju i revidiranom prirucniku su primenjene.	KPZ, UNHCR, Međuministarski koordinator za povratak, NVO		Kompletiranje priručnika do marta 2004, distribucija i implementacija, april – jun 2004
	2.9 Stopa povratka, lokacija povratka i obim zahteva bivaju pomno praćeni i o njima biva izveštavano na transparentan način, uključujući informacije o etnicnosti i polu povratnika.	Postojeci KPZ,KPM, centralne strukture PIS-a	Stub II, KP Savetodavna kancelarija za Dobro upravljanje, ljudska prava, jednake polne mogućnosti	U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	2.10 Databaza informacija o raseljenoj populaciji, zahtevima raseljene populacije, i povećanje nivoa povratka	Postojeci: UNHCR, ORC, HPD Kasnije: centralna struktura PISG-a	IDP udruženja, NGO-i Stubovi II i III	Decembar 2004 u toku
3. Povratnici na Kosovo u stanju su da učestvuju u privredi i tržištu rada bez diskriminacije i ograničenja zasnovanih na slobodi kretanja.	3.1 Zaposlenost manjina kako na centralnom tako i na opštinskom nivou vlade, Javnih službi i društvenih udruženja u skladu sa proporcionalnim obimom i sa podejdnakom raspodelom prema etničkim zajednicama na pozicijama službenika višeg ranga . Potpuna primena Člana 10. Uredbe UNMIK-a br. 2003/2, implementacija 10-og Poglavlja Uredbe UNMIK-a br. 2001/36 (Ravnomerna zastupljenost u javnoj službi) i Uredbe UNMIK-a br. 2001/19.. U slučajevima nasilja i neetičkog ponašanja strogo se sprovodi Zakon o javnoj službi.	MPS, MFE, MLSW, :Društvene udruženja	Stubovi II, III, IV	U toku
	3.2 Nastavljeno uključanje komponenti stvaranja prihoda u konceptnim dokumentima koja podržavaju povratak i razvoj regionalnih pristupa stvaranju prihoda.	NVO, opštine,	Stubovi II, IV, KPZ, UNHCR, Zajedno: ORG	U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	3.3 Utvrditi i ukloniti prepreke za učešće članova zajednice u privredi i tržištu rada, sa posebnom pažnjom na prepreke koje potiču iz polne-neravnoteže procedura, prakse i ponašanja. Obezbediti učešće povratnika i interno raseljenih lica u stručnoj/profesionalnoj obuci i programima, uključujući žene.	opštine	Stubovi II, IV, KPZ Savetodavna kancelarija za Dobro upravljanje, ljudska prava, jednake polne mogućnosti (kancelarija Predsednika)	U toku
4. Zdravstvena zaštita, socijalne službe, obrazovanje, komunalne usluge dostupne su povratnicima na nivou koji je jednak nivou ostalog stanovništva.	4.1 Ministarstva razvijaju i sprovode centralno koordinisane mere/smernice za poboljšanje dostupnosti osnovnih usluga zajednicama.	MRSS, MONT MZ, KP	Pillar II, KPZ MPS, Opštine	Leto 2004. god. U toku
	4.2 Obrazovanje na maternjem jeziku dostupno je širom Kosova zajednicama koje za to ispunjavaju uslove ili to žele.	MONT	Stub II	Leto 2005. god. U toku
	4.3 Učenici iz manjinskih zajednica mogu da pohađaju mešovite ili zajedničke škole.	MONT	Stub II	Leto 2005. god. U toku
	4.4 Sve škole pružaju kurseve iz jezika manjina akosa tim postoje zahtevi jednaki primenjenim standardima..	MONT	Stub II	Leto 2005. god. U toku
	4.5 Administrativna direktiva kojom bi se propisalo izvršavanje obaveze vezano za imovinu raseljenih je već bila uspostavljena.	Stub IV, KEK	Stub II, III, ORC, O LA KEK	Mart 2004 dalje U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	4.6 Veza i podrška javnih ustanova je obezbedjena povratnicima.	Stub IV, KEK	Stub II,III,ORC,O LA KEK	Jun 2004 U toku
	4.7 Nadgledati pristup povratnika socijalnim ustanovama, školstvu i javnim institucijama, sa posebnom paznjom na zene, i postarati se da seve barijere koje sprečavaju jednaki pristup svima su uklonjene	OPM,MPS,ML SW,MEST, MH, Savetodavni odbor sa dobro upravljanje, ljudska prava,jednake mogućnosti polova	Stub II,III ORC	Leto 2004 U toku
	4.8 Implementacija aktivnosti preduzetih da razdvoje ili da integrisu u privremene institucije paralelne strukture za pružanje usluga u skladu sa implementacionim planom funkcionisanja demokratske institucije	Pogledati plan implementacije funkcionisanja demokratskih institucija	Pogledati plan implementacije funkcionisanja demokratskih institucija	Pogledati plan implementacije funkcionisanja demokratskih institucija
5. Povratnici se ne suočavaju sa većim rizikom od nasilja od ostalog stanovništva u celini, a	5.1 Razvoj saveta za sprečavanje kriminala u opštinama sa znatnim međuetničkim stanovništvom ili potencijalnim povratkom i efektivna implementacija ovih saveta.	Stub II i opštine, Stub I/policija		Oktober 2004. god. U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
policija i pravosuđe reaguju brzo i bez diskriminacije prema zločinima, bez obzira na etničko poreklo žrtve..	5.2 Ispunjavanje standarda u vezi bezbednosti unutar tranzicione strategije ka profesionalnoj, nepristrasnoj i multietničkoj KPS.	Stub I/policija, Stub I		U toku
	5.3 Politički lideri na svim nivoima javno pozivaju sve stanovnike Kosova da sarađuju s policijom na rešavanju svih zločina, uključujući međuetničke zločine.	sve PIS/opštinske vlasti	Stub I/policija	U toku
	5.4 Pored onoga što se može postići putem redovnih radnih aktivnosti, povećati poverenje javnosti u policiju putem provokativne strategije javnog informisanja i boljim razumevanjem javnosti.	Stub I/policija	KP, Skupština Kosova	U toku
	5.5 Pravosuđe pruža visok nivo zaštite prava, uključujući ravnopravan pristup pravosuđu i standardima postenog sudjenja zajednica sudovima i pravendim suđenjima i efikasno sprovođenje zakona koji se odnose na etničku diskriminaciju. (pogledati plan implementacije Pravosuđa)	Stub I/pravosuđe, Stub I		U toku
	5.6 Članovi zajednica da mogu da putuju bez ograničenja ili pratnje, kao rezultat poboljšanja bezbednosti kroz politike interesa zajednica, vidljive podrške od strane PISG-a kao i pristup bezbednom prevozu (kao što je navedeno u 16.1 članu)	Stub I/policija, cela Provizionalna vlada	Stub II	U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
6. Finansiranje podrške projektima povratka i manjim zajednicama obezbeđeno je iz KBK.	6.1 Dovoljna sredstva se redovno izdvajaju iz KBK radi podrške projektima povratka i zajednicama, uključujući namenjivanje sredstava za podršku opštinama koje su konstruktivno angažovane na projektima povratka i integraciji manjina. Alocirati forndove namenjene projektima povratka za svaku opstinu iz KBC-a u 2004-oj.	MFP, KP, Skupština Kosova	Stubovi II, IV, KPZ, UNHCR	U toku
	6.2 Fodniranje je ravnopravno raspodeljeno kako bi resilo prioritetizovane probleme manjina, i projekti finansirani i konsolidovanog budžeta Kosova su efektivno implementirani	Postojeci ORC za RCG listu i RRRF, Opštine za MCF Buduće: Centralne strukture za povratak, opštine	Stubovi II, UNHCR	U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
7. Vidljiva podrška procesu povratka od strane lidera zajednica i naponi u javnom informisanju i obrazovanju podržani od strane PIS stvaraju klimu tolerancije i podrške pravu na povratak.	7.1 PIS su razvile i finansirale kampanje javnog informisanja i inicijative za podršku pravima manjina, multietničnost i toleranciju, uključujući inicijative različitih polova ,kao i inicijative na opštinskom nivou su vec implementirane.	KP, ministarstva , opštine, Savetodavni odbor za dobro upravljanje , ljudska prava, jendake mogucnosti polova, Ministarstva i Opstina	Stubovi II, III, KPZ, OJI, UNHCR	Jul 2004. god. U toku
	7.2 UNMIK je pružio podršku informacionoj kampanji koja je izrađena i sprovedena, uključujući komponentu koja obuhvata inicijative NVO u opštinama.	KPZ, OJI	PIS,Stub III i UNHCR	Januar-Decembar 2004. god. U toku
	7.3 Vidljiva podrška od strane lidera većinske zajednice, uključujući pozitivne redovne izjeve javnosti radi ojačavanja prava manjina i stimulisanja povratka kao i posete oblastima gde žive zajednice i lokacijama povratka.	ministarstva , opštine, partijski lideri, KP	Stubovi II, III, KPZ, OJI, UNHCR	U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	7.4 Specifne potrebe manjinskih žena povratnika i raseljenih lica otkrivene i resene putem oznacenih informacija i napora obrazovanja	Savetodavni odbor za dobro upravljanje , ljudska prava, jendake mogucnosti polova	PISG,ORC	Januar- Decembar 2004
	7.5 Vidljivi angažman zvaničnika PIS iz svih partija kao i iz izvršnog i zakonodavnog ogranka.	ministarstva , opštine, partijski lideri, KP	Stub II, KPZ, OJI, UNHCR	U toku
	7.6 Odgovarajući organi PIS su u direktnom kontaktu sa zajednicom interno raseljenih lica i njenm predstavnicima, uključujući i putem angažovanja na "idi-vidi" i "idi-i-obavesti" i putem objavljivanja javnih informacija za raseljene.	opštine, odgovarajuć a ministarstva , KP, Međuminista rski koordinator za povratak, vladine kancelarije	Stub II, KPZ, UNHCR	U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	7.7 Uspešna intervencija sa centralnog nivoa u slučajevima kada opštinske vlasti ili lideri zajednica ometaju proces, koji vodi ka uklanjanju opstrukcija ili rezoluciji rasprava i uspesnom napredovanju procesa.	KP, partijski lideri, ministarstva , Međuministarski koordinator za povratak, opštine	Stub II, KPZ, UNHCR	U toku
	7.8 Angažovanje građanskog društva i podrška povratku i integraciji projekata koje podržavaju PIS.	KP, ministarstva , opštine, NVO	Stubovi II, III, KPZ, UNHCR	U toku
8. PIS podržavaju povratak, uključujući finansijsku pomoć koja je ravnomerno raspodeljena svim zajednicama.	8.1 Revidirano je izveštavanje u vezi sa potrošnjom (distribucijom i potrošnjom) kako bi bila obezbeđena podjednaka raspodela sredstava svim zajednicama, u skladu sa veličinom zajednice, potrebama članova zajednice i zahtevima za povratkom.	KPZ, Međuministarski koordinator za povratak, MFP, KP	Stubovi II, IV, UNHCR	U toku

2. PRAVA ZAJEDNICA

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
9. Zakoni Kosova obezbeđuju puni obim zaštite ljudskih prava i prava zajednica i njihovih članova, u skladu sa evropskim standardima.	9.1 Međunarodni standardi ljudskih prava, uključujući standarde koji se odnose na žene i decu, obuhvaćeni su domaćim zakonodavstvom, uključujući objave i naređenja Skupštine Kosova, ministarstava i opština kad god je to neophodno., i svako zakonodavstvo je implementirano efektivno i bez diskriminacije .	Skupština Kosova, ministarstva , opštine, KP, Savetodavni odbor za dobro upravljanje , ljudska prava, jendake mogucnosti polova	Stubovi I, II, III, KPZ, KPS, UNHCR	U toku
	9.2 Anti diskriminaciono pravo saglasno sa direktivama evropske unije i internacionalnim standardima cije je proglasenje od strane SRSG-a podrzano od strane Kosova. (podrsano19.02.04)	Skupština Kosova	Stubovi I, II, III, KPZ, KPS	15.02.04.
	9.3 PIS podrzava proglasenje uredbe i administrativne direktive za efikasno sprovođenje OZPD i Zakona o jednakim mogućnostima.	Relevantna ministarstva	Stubovi I, II, III, KPZ, KPS	30.04.04. U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	9.4 podržavanje i implementacija zakona o jednakim mogućnostima u saglasnosti sa Direktivom evropske unije i internacionalnim standardima usvojenih u Kosovskoj skupštini, uključujući implementaciju Administrativnih instrukcija NR MSHR.DCSA 2003/12, što uspostavlja službenike za ravnopravnost koji trebaju delovati bez diskriminacije	Skupština Kosova, OPM	Stubovi I, II,III, KPZ, OLA	30.06.04 U toku
	9.5 Zakonodavstvo na opštinskom i centralnom nivou obuhvata klauzulu o vitalnom interesu koja sadrži posebne odredbe za zaštitu nepovredivih prava zajednica.	Skupština Kosova	Stubovi I, II,III, KPZ, KPS	Jesen 2004. god. U toku
	9.6 Obezbeđena obuka u vezi sa OZPD za sve pravne stručnjake iz Vrhovnog suda i iz Okružnih sudova.	Stub III (KJI)		Leto 2004. god. U toku
	9.7 Pokrenuta efikasna kampanja javnog informisanja u vezi sa OZPD.	KP, Kancelarija za zajednice, relevantno ministarstvo ili kancelarije (vidi niže)	Stub II, III, OJI	Leto 2004. god. U toku
	9.8 PIS utvrđuju nedostatke i preduzimaju odgovarajuće mere kako bi obezbedile da OZPD pruža efikasne pravne lekove i sankcije protiv diskriminacije.	relevantna ministarstva , opštine, KP	Stubovi II, III, KPZ, KPS, UNHCR	U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
10. Kosovo učestvuje u procesu Saveta Evrope za sprovođenje Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina i u potpunosti spovodi preporuke koje proizilaze iz tog procesa.	10.1 Savet Europe, uz podršku PIS i UNMIK-a, uključuje Kosovo u proces praćenja Okvirne konvencije.	Savet Europe	KPS, KPZ, Stub III	Mart 2004. god U toku
	10.2 Odgovarajuće PISG osoblje je raspoređeno i obezbeđena su im neophodna sredstva za pripremu izveštaja koje zahteva Okvirna konvencija.	KP, Kancelarija za zajednice, Relevantno Ministarstvo ili kancelarije (vidi dole)	Stub II, III, KPZ	U toku
	10.3 Sve strukture PIS sarađuju sa osobama koje izrađuju izveštaj o stanju i pružaju im neophodne podatke.	KP, Ministarstva, Opštine.	Stub II, III, KPZ	U toku
	10.4 Izveštaju se pripremaju i blagovremeno podnose Savetodavnom odboru.	KP, Kancelarija za zajednice, Relevantno Ministarstvo ili kancelarije (vidi dole)	Stub II, III, KPZ	U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	10.5 Razmatraju se i sprovode preporuke Savetodavnog odbora u vezi izveštaja.	KP, Kancelarija za zajednice, Relevantno Ministarstvo ili kancelarije (vidi dole), Ministarstva, Opštine	Stub II, III, KPZ	U toku
11. Unutar PIS uspostavljena sveobuhvatna i efikasna struktura za praćenje poštovanja ljudskih prava i prava zajednica i reagovanje u slučajevima njihovog kršenja.	11.1 Putem konsultativnog procesa razvija se strategija centralnih struktura u vezi prava zajednica i njihovih članova od strane komisije sacinjene od OPM-a, ORC-a, OCA-e, OSCE-a i OHCHR-a. Strategija napravljena za centralne strukture takodje mora osigurati efektivnu zastitu ljudskih prava zena i dece.	KP, Savetodavni odbor za dobro upravljanje, ljudska prava, jendake mogucnosti polova i Ministarstva	Stub II, III, OHCHR, KPZ, EAR, UNHCR	Odmah do septembra 2004. god.
	11.2 Sprovodi se dogovorena strategija o strukturama za ljudska prava, kao sto je preporuceno od strane saveta pomenutog gore.	KP, Ministarstva	Stub II, III, OHCHR, KPZ, EAR	Od Aprila do Septembra 2004. god. U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	11.3 Potpuno sprovođenje Administrativnog uputstva Ministarstva javnih službi AI br. 2003/12 na centralnom i opštinskom nivou, sprovodeći AD br. 2003/2 i Uredbu br. 2001/36. Tačnije, stvaranje radnog MONTa Službenika za jednake mogućnosti i izrada izjave o smernicama za njegov rad i smernica za sprovođenje.	Ministarstva i Opštine	Stub II	1. Tromesečje 2004. god. U toku
	11.4 Kancelarije unutar PIS dobijaju zadatak rešavanja pitanja ljudskih prava, prava žena, pitanja prava manjina, pravilno su kadrovski popunjene, trenirane i efikasno funkcionišu.	KP, Ministarstva, Opštine	Stunovi II, III, KPZ, UNHCR	U toku
	11.5 Sve strukture PIS i opštine razmatraju i poštuju izveštaje i preporuke ombudsmana u vezi ljudskih prava i diskriminacije.	KP, Centralne strukture odgovorne za ljudska prava, svi ostali organi PIS	Stub II	U toku
	11.6 Uspostavljeni su i efikasno funkcionišu nadzorni odbori.	KP, Ministarstva	Stubovi II, III, KPZ	Leto 2004. god. U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
12. Mehanizmi unutar opština koji su odgovorni za zaštitu ljudskih prava i prava zajednica (Opštinske kancelarije za zajednice, Zajednice opštinskih skupština, Odbori za posredovanje) imaju odgovarajuća sredstva i osoblje i funkcionišu efikasno.	12.1 Opštine obezbeđuju stvaranje i funkcionisanje odbora i kancelarija za Zajednice i Planiranje zajednica.	Opštine, OKZ	Stub II (Opštinski predstavnik, lokalni službenik za zajednice, Stub III, KPZ, UNHCR	Decembar 2004. god. U toku
	12.2 U slučajevima kada je finansijska podrška za ove entitete neadekvatna, odgovarajuća sredstva bivaju brzo dodeljena.	opštine, KP, MFE	Stubovi II, III, IV, KPZ	Decembar 2004. god. U toku
	12.3 U slučajevima kada nema dovoljno osoblja, postupci regrutacije se brzo iniciraju i završavaju u skladu sa proporcionalnom zastupljenošću.	opštine	Stub II	Decembar 2004. god. U toku
	12.4 U slučajevima nedovoljne stručnosti, lica koja rade u gore pomenutim institucijama dobijaju odgovarajuću obuku.	Predsednici opština, dodatni zamenici predsednika , GIS, predstavnici zajednica	Stubovi II, III	Decembar 2004. god. U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	12.5 Puna primena uputstva administracije Stuba II o radu Odbora za posredovanje i zajednice i dodatnim zamenicima predsednika. Odbori se sastaju redovno, imaju pristup svim opštinskim dokumentima i službama, glavni izvršni službenici i predsednici opština ih dobro primaju, a zajednice im se obraćaju i učestvuju u njihovom radu.	Predsednici opština, dodatni zamenici predsednika , GIS, predstavnici zajednica	Stubovi II, III	U toku
	12.6 Opštinske kancelarije za zajednice su potpuno uspostavljene i podržane od strane opštinskih vlasti težeći ka konačnoj integraciji u glavni tok opštinskih struktura.	Predsednici opština, dodatni zamenici predsednika , GIS, predstavnici zajednica	Stubovi II, III	Decembar 2004. god. U toku
13. Sredstva opština i ministarstava ravnomerno se raspodeljuju svim zajednicama.	13.1 Zahtevi za poštenim učestvovanjem u delu finansiranja su ispunjeni na svim nivoima PIS. Kvartalno izvestavanje neophodno u vezi jendake raspodele finansija opstinama , koje je u skladu sa sekcijom 4.6 regulacije 2003/41 o budzetu za 2004	MFP, ministarstva , opštine	Stubovi II, IV, KPZ	U toku

Standard	Akcija	Odgovorno telo	Podržano od	Vremenski okvir
	13.2 KBK i opštinski budžeti finansiraju projekte lokalnih grupa koji podržavaju povratak, zaštitu manjinskih prava i izgradnju tolerancije. Alocirati sredstva namenjena projektima za povratak u svakoj opštini iz KCB-a kosova.	opštine, KP	Stubovi II, IV, KPZ, UNHCR	U toku
14. Obrazovni plan i program podstiče toleranciju i poštovanje doprinosa svih zajednica istoriji Kosova.	14.1 Knjige sa osnovno i srednje obrazovanje su izradjene prema evropskim standardima sa tolerantnom upotrebom jezika predstavljenog prema preporuci multi etnickog saveta za pregledanje udzbenika , koji ce biti formiran u saglasnosti sa UNMIK regulativom 2002/19			U toku
	14.2 postojeći skolski udzbenici istorije su pregledani radi provere verodostojnosti informacija i upotrebljenog jezika, sa ciljem uklanjanja svog iritirajućeg materijala kao i izvršiti ponovno stampanje pregledanog materijala.	MONT	Stub II	April-Avgust 2004 za stampanje
	14.3 Medju-etnicki plana rada i program je razradjen i primenjen sa posebnom paznjom na zajednice, obrazovanje i da e u skolskim udzbenicima reflektuje razlicitost i tolerancija u saglasnosti sa standardima saveta evrope.	MONT	Stubovi II,III	U toku